

A person in a white lab coat is working in a laboratory. The scene is dimly lit, with several ladders leaning against a wall in the background. The person is positioned in the center-left of the frame, looking down at something they are holding. The overall atmosphere is scientific and focused.

LUXDATA_25

LABORATORIO DE LUZ

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA

RECTOR DE LA UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA

Francisco J. Mora Mas

VICERECTORA D'ALUMNAT I EXTENSIÓ UNIVERSITÀRIA

María Victoria Vivancos

DIRECTOR DE L'ÀREA D'ACTIVITATS CULTURALS

David Pérez

EXPOSICIÓ

01/10/2015 - 04/12/2015

LUXDATA_25

SALA D'EXPOSICIONS DE LA UPV. EDIFICI DEL RECTORAT (3A)

COMISSÀRIA

Amparo Carbonell Tatay

TEXT

María José Martínez de Pisón

FOTOGRAFIA

Laboratorio de luz

COORDINACIÓ TÈCNICA

Lola Gil

DIFUSIÓ

Carlos Ayats

Montse Martínez

DISSENY I MAQUETACIÓ

Hugo Ligorit

EDICIÓ

Editorial Universitat Politècnica de València

© 2015, Editorial Universitat Politècnica de València

Distribució: tel. 963 877 012

www.lalibreria.upv.es

Ref. 6265_01_01_01

© dels textos i les imatges: els autors

ISBN: 978-84-9048-413-5 (versió impresa)

Aquesta exposició no haguera sigut possible
sense la col·laboració de VITELSA

LUXDATA_25

INAUGURACIÓ:

1 d'octubre de 2015

CLAUSURA:

4 de desembre de 2015

COMISSÀRIA

Amparo Carbonell Tatay

MARÍA JOSÉ MARTÍNEZ DE PISÓN

LABORATORIO DE LUZ_LABOLUZ_LABO

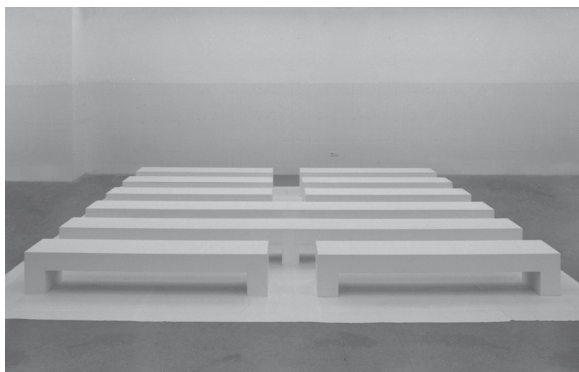
“Per què no admetre d’una vegada que allò veritablement catàstrofic és aquesta distinció de modalitats del treball del saber –la ciència/l’art– i la inadequació de l’entorn universitari –i el procediment investigador– per al segon. Per ventura no és això un fet que està fent un dany enorme a les nostres institucions ensenyants –tant com la vertadera formació dels artistes? Ja n’hi ha prou: el Laboratorio de luz és política en exercici: una política de l’art, però també una política de l’ensenyament, de la investigació, del descobriment... Una política que s’assigna a una concepció definitivament secularitzada de l’artístic... Quelcom que alhora redefineix com a idees –i no com a ideals falsaris– tant l’art com la universitat. Deixem-ho en això. El Laboratorio de luz com a expressió, alhora, d’una idea de l’art i d’una idea de la universitat” (José Luis Brea, “Políticas de luz” dins *Laboratorio de luz*. València: Espai d’Art La Llotgeta, CAM, 1998, p. 9).

Laboluz_Exposa

Coincidint amb l’Any Internacional de la Llum, el Laboratorio de luz celebra els seus 25 anys amb “LuxData_25”. L’exposició reuneix i articula situacions de diferent índole (físiques, mentals, virtuals...) que, des del context universitari, s’aniran desenvolupant en l’espai i el temps de l’exposició: obres, arxius, assajos, activitats..., amb un sentit d’unitat i diversitat propi de la recerca, la universitat, l’art i l’equip de treball.

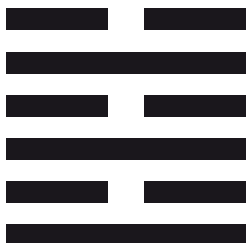
Aquestes accions/situacions són:

Pavelló de llum, 1993
Instal·lació
440 x 440 x 35 cm

- *Laboluz_Documenta*

Àrea que recull documents, imatges, vídeos, webs i processos de recerca del grup.

- *Laboluz_Debat*

El Pavelló de Llum va ser realitzat inicialment per a les jornades de debat "Els 90: canvi de marxa en l'art espanyol", organitzades per la Galeria Juana Mordó en ARCO'93.

Els bancs es configuren segons un tiratge del *l txing*. Per a aquesta exposició ha eixit l'hexagram 63, anomenat *Txi txi* (Després de la consumació); altres variacions podrien ser: El punt de tornada i Tancar un cicle.

El dictamen diu: "Èxit en allò petit. És propicia la perseverança.

Al principi, ventura; al final, confusions".

Aquests bancs acolliran un calendari d'activitats que es pot consultar en http://laboluz.webs.upv.es/luxdata_25/

- *Laboluz_Maquina*

Una cambra de màquines, a manera de gabinet de curiositats, en la qual es mostren alguns dels instruments de treball del grup.

Aquests aparells aniran desvelant i donant forma a les peces en les accions de *Laboluz_Il·lumina*.

- *Laboluz_Il·lumina*

Un dels elements recurrents de les obres del Laboratorio de luz són les pantalles translúcides de doble capa amb projeccions d'imatge-llum. En obres com *Imatges d'espai*, *Delem i ON-OFF*, aquestes pantalles reflecteixen unes qualitats òptiques particulars que distingeixen les obres del grup.

Se seqüenciaran projeccions d'aquestes peces al llarg de l'exposició.

- *Laboluz_Experimenta*

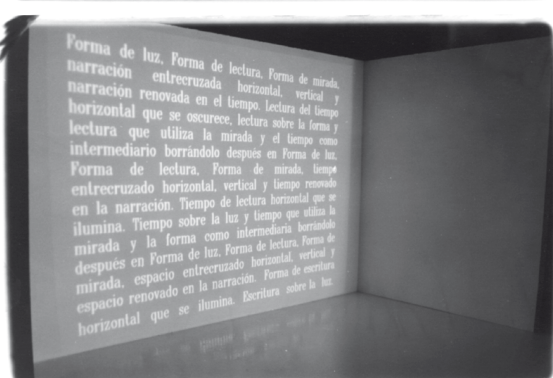
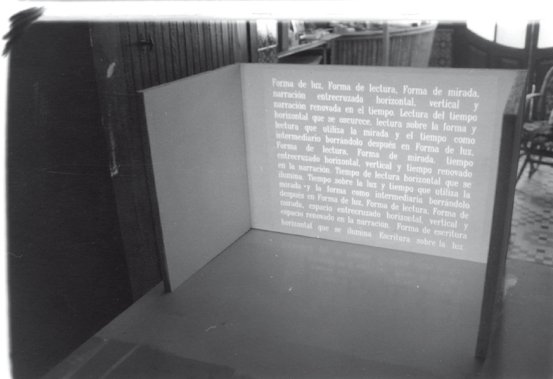
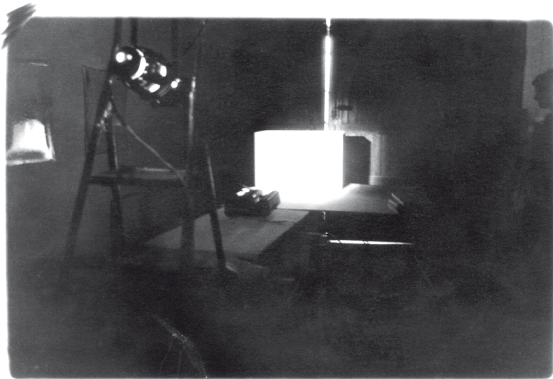
Seqüències de continuïtat recull els inicis mecànics i analògics de les obres del Laboratorio de luz, juntament amb els dispositius digitals i electrònics dels últims anys. Un petit robot entre engranatges precinemàtics.

- *Laboluz_Observa*

Roomba, mentre neteja, registra tot el que s'esdevé en l'exposició, des del seu particular punt de vista, projectant-lo en l'espai físic i també en la web del grup.

- *Laboluz_Investiga*

Des del 1990 el Laboratorio de luz, situat a la Facultat de Belles Arts de València, funciona com a espai de trobada, estudi i recerca de principis estètics i expressius vinculats amb la imatge-llum.

Projectant d'ombra, 1993
 Procés construcció
 maqueta del projecte

En l'actualitat, els components del Laboratorio de luz pertanyen a diferents departaments i la seua participació varia d'acord amb les propostes que s'estan desenvolupant: treballant entre allò col·lectiu i allò individual, entre la recerca universitària i l'activitat artística, entre la producció de projectes i la difusió de textos, com a àmbit obert a aquelles persones que vulguen desenvolupar el seu treball sota aquesta estructura de caràcter interdisciplinari.

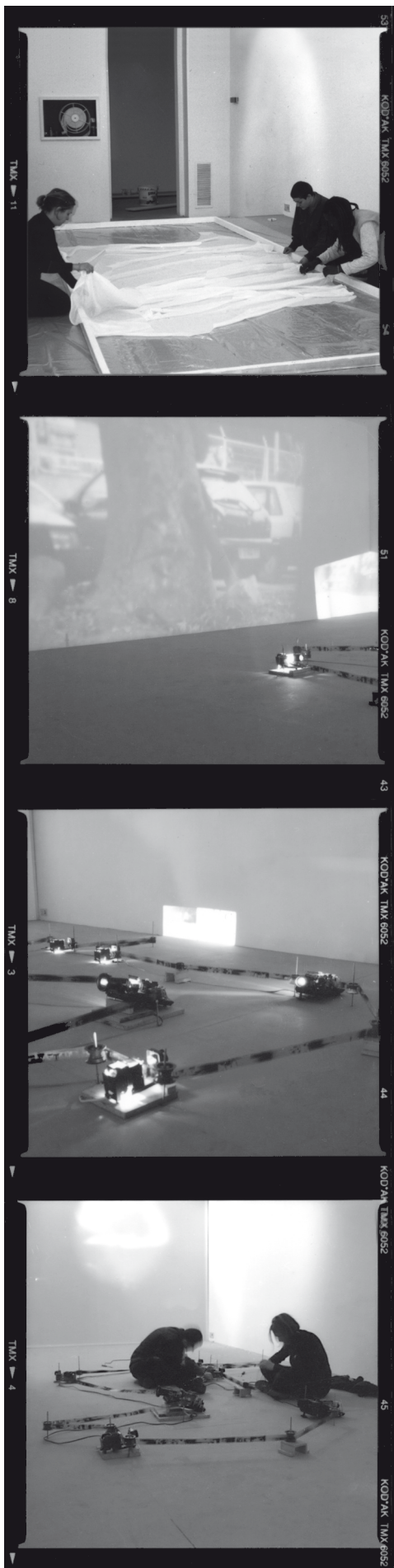
Membres actuals del Laboratorio de luz:

Amparo Carbonell Tatay _ Carlos García Miragall _ Dolores Furió Vita
Emanuele Mazza _ Emilio Martínez Arroyo _ Francisco Giner Martínez
Francisco Javier Sanmartín Piquer _ Isabel Domènech Ibañez
Laura Silvestre García _ Lorena Rodríguez Mattalía
María José Martínez de Pisón Ramón _ Moisés Mañas Carbonell
Pepa López Poquet _ Ricardo Pérez Bochons _ Salomé Cuesta Valera
Trinidad Gracia Bensa.

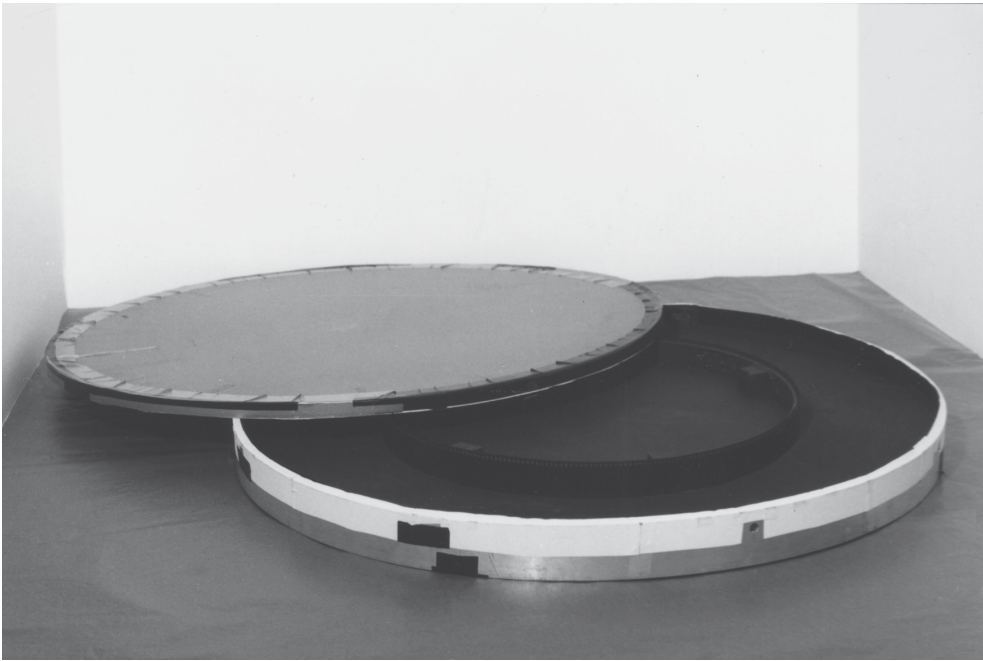
Han format part del Laboratorio de luz:

Blanca Montalvo _ Cristina Portalés _ David Sanz Kirbis _ Diego Díaz
Dolores Piqueras Marín _ Gregorio Jiménez _ Jeldrik Schmuch
Pedro Ortuño _ Ulrike Gollner.

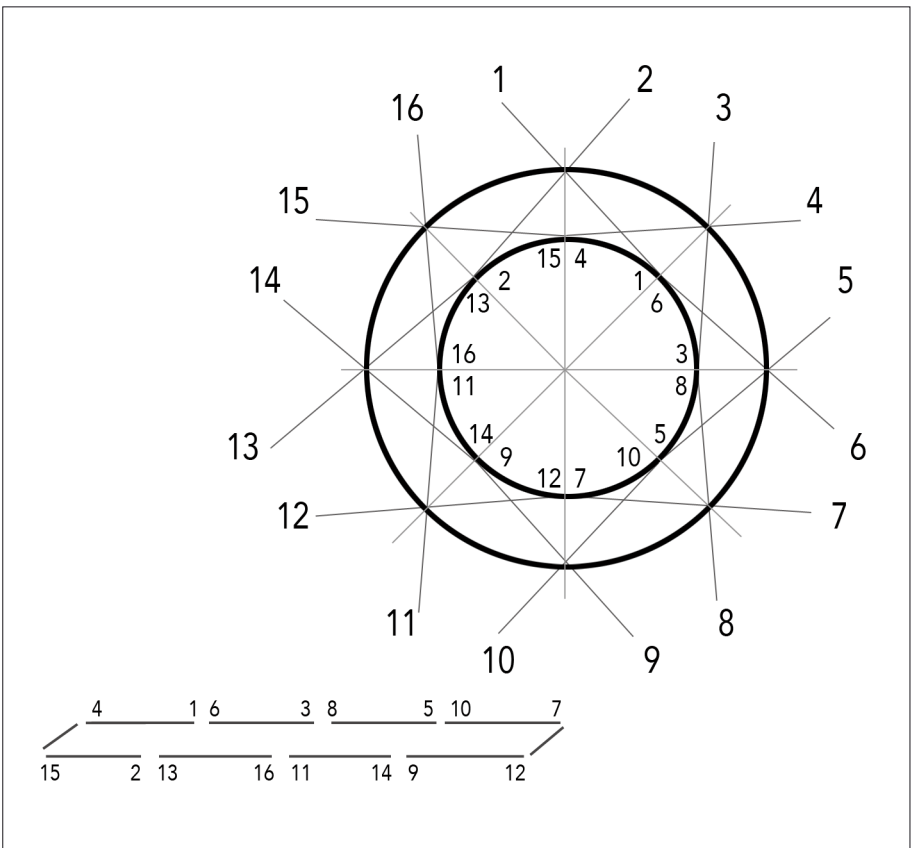

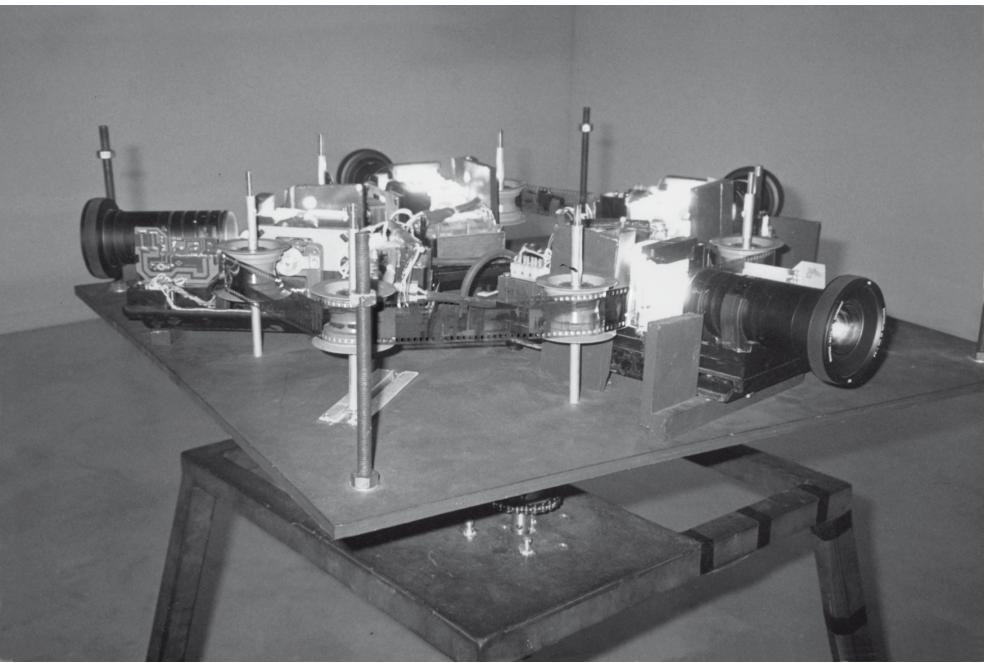
Muntatge
Seqüències de continuïtat, 1998
Espai d'Art La Llotgeta-CAM

Càmera estenopecica

Esquema de relacions òptiques

Maquinària de multiprojecció:
projectors rectificats, rodets,
motors i engranatges

Fragments del film estenopeic

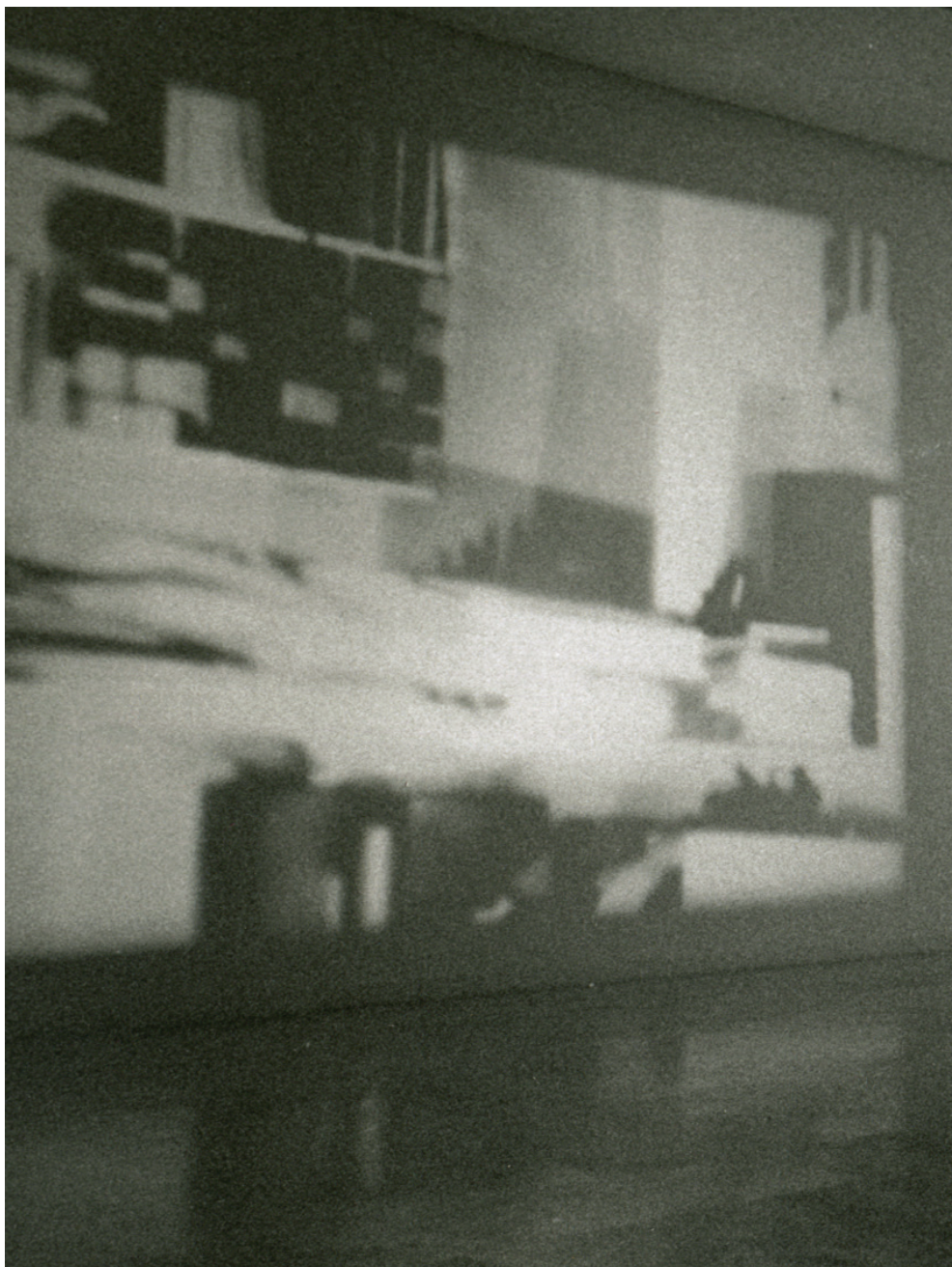
Seqüències de continuïtat 2v, 2009

Instal·lació: multiprojecció de film estenopecic

Mesures variables

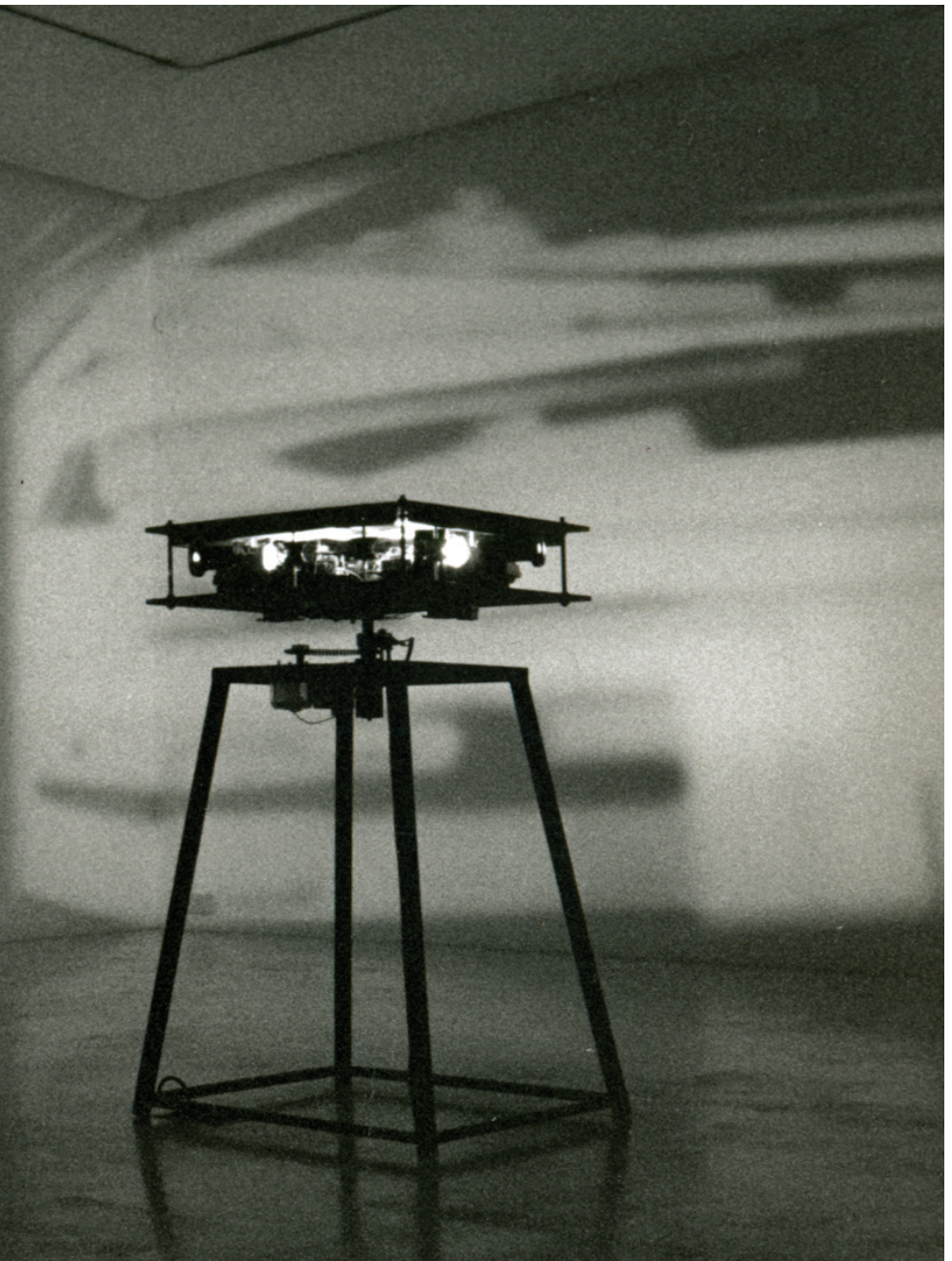

Continuïtat indivisible de canvi, 1995

Galeria Helgar de Alvear

Instal·lació: multiprojecció de film estenopecic

Mesures variables

MARÍA JOSÉ MARTÍNEZ DE PISÓN

LABORATORIO DE LUZ_LABOLUZ_LABO

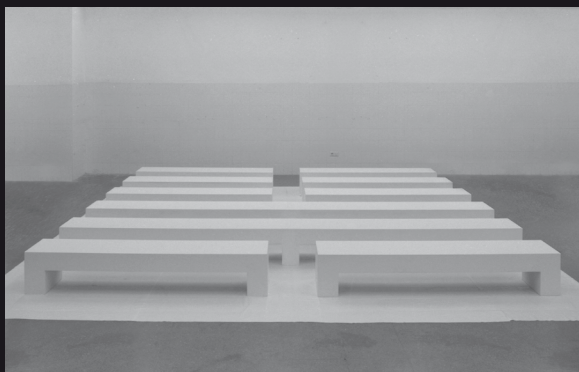
“Por qué no admitir de una vez que lo verdaderamente catastrófico es esa distinción de modalidades del trabajo del saber –la ciencia/el arte– y la inadecuación del entorno universitario –y el procedimiento investigador– para el segundo. ¿Acaso no es ello algo que está haciendo enorme daño a nuestras instituciones enseñantes –tanto como a la verdadera formación de los “artistas”? Basta ya: el Laboratorio de luz es política en ejercicio: una política del arte, pero también una política de la enseñanza, de la investigación, del descubrimiento... Una política que se asigna a una concepción definitivamente secularizada de lo artístico... Algo que a la vez redefine como ideas –y no como ideales falsarios– tanto al arte como a la universidad. Dejémoslo en esto. El laboratorio de luz como expresión, a la vez, de una idea del arte y de una idea de la universidad” (José Luis Brea, “Políticas de luz” en *Laboratorio de luz*. Valencia: Espai d’Art La Llotgeta, CAM, 1998, p. 9).

Laboluz_Expone

Coincidiendo con el Año Internacional de la Luz, el Laboratorio de luz celebra sus 25 años con *LuxData_25*. La exposición reúne y articula situaciones de distinta índole (físicas, mentales, virtuales...) que, desde el contexto universitario, se irán desarrollando en el espacio y tiempo de la exposición: obras, archivos, ensayos, actividades..., con un sentido de unidad y diversidad propio de la investigación, la universidad, el arte y el equipo de trabajo. Estas acciones/situaciones son:

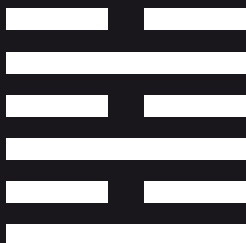

Pavelló de llum, 1993
Instal·lació
440 x 440 x 35 cm

- *Laboluz_Documenta*

Àrea que recoge documentos, imágenes, vídeos, webs y procesos de investigación del grupo.

- *Laboluz_Debate*

El *Pabellón de luz* fue realizado inicialmente para las jornadas de debate “Los 90: cambio de marcha en el arte español”, organizadas por la galería Juana Mordó en Arco’93.

Los bancos se configuran según una tirada del I Ching. Para esta exposición ha salido el hexagrama 63 llamado *chi chi*, “Después de la Consumación”. Otras variaciones podrían ser “El Punto de Retorno” y “Cerrar un Ciclo”.

El Dictamen dice: “Éxito en lo pequeño. Es propicia la perseverancia.

Al principio ventura, al cabo confusiones”.

Estos bancos acogerán un calendario de actividades que se puede consultar en http://laboluz.webs.upv.es/luxdata_25/

- *Laboluz_Maquina*

Un cuarto de máquinas, a modo de gabinete de curiosidades, en el que se muestran algunas de los instrumentos de trabajo del grupo. Estos aparatos irán desvelando y dando forma a las piezas en las acciones de *Laboluz_Ilumina*.

- *Laboluz_Ilumina*

Uno de los elementos recurrentes de las obras del Laboratorio de luz son las pantallas traslúcidas de doble capa con proyecciones de imagen-luz. En obras como *Imágenes de espacio*, *Delem* y *ON-OFF*, estas pantallas reflejan unas cualidades ópticas particulares que distinguen las obras del grupo.

Se secuenciarán proyecciones de estas piezas a lo largo de la exposición.

- *Laboluz_Experimenta*

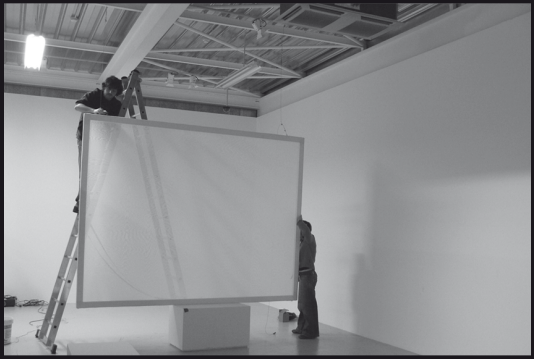
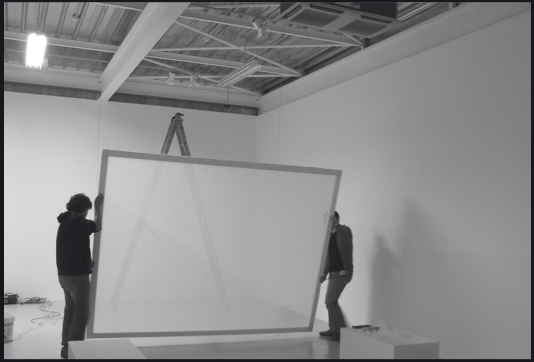
Secuencias de continuidad recoge los inicios mecánicos y analógicos de las obras del Laboratorio de luz junto con los dispositivos digitales y electrónicos de los últimos años. Un pequeño robot entre engranajes precinemáticos.

- *Laboluz_Observa*

Roomba, mientras limpia, registra todo lo que acontece en la exposición, desde su particular punto de vista, proyectándolo en el espacio físico y también en la web del grupo.

- *Laboluz_Investiga*

Desde 1990 el Laboratorio de luz, ubicado en la Facultad de Bellas Artes de Valencia, funciona como espacio de encuentro, estudio e investigación de principios estéticos y expresivos vinculados con la imagen-luz.

Muntatge *ON-OFF*, 2006
Centre Párraga, Múrcia

En la actualidad, los componentes del Laboratorio de luz pertenecen a distintos departamentos y su participación varía en función de las propuestas que se están desarrollando: trabajando entre lo colectivo y lo individual, entre la investigación universitaria y la actividad artística, entre la producción de proyectos y la difusión de textos, como ámbito abierto a aquellas personas que quieran desarrollar su trabajo bajo esta estructura de carácter interdisciplinar.

Miembros actuales del Laboratorio de luz:

Amparo Carbonell Tatay _ Carlos García Miragall _ Dolores Furió Vita
Emanuele Mazza _ Emilio Martínez Arroyo _ Francisco Giner Martínez
Francisco Javier Sanmartín Piquer _ Isabel Domènech Ibañez
Laura Silvestre García _ Lorena Rodríguez Mattalía
María José Martínez de Pisón Ramón _ Moisés Mañas Carbonell
Pepa López Poquet _ Ricardo Pérez Bochons _ Salomé Cuesta Valera
Trinidad Gracia Bensa.

Han formado parte del Laboratorio de luz:

Blanca Montalvo _ Cristina Portalés _ David Sanz Kirbis _ Diego Díaz
Dolores Piqueras Marín _ Gregorio Jiménez _ Jeldrik Schmuch
Pedro Ortuño _ Ulrike Gollner.

Muntatge *ON-OFF*, 2006
Centre Pàrraga, Múrcia

Cambrà de màquines en l'exposició
"Especulacions al mateix temps", 2006
Centre Pàrraga, Múrcia

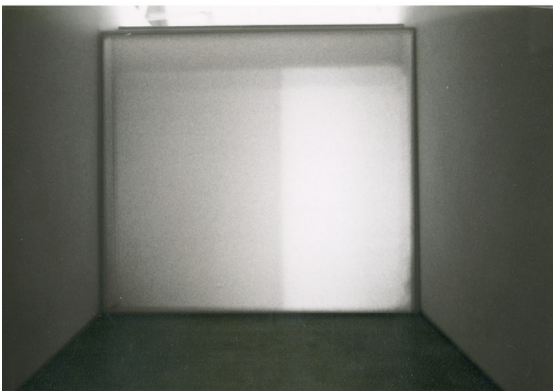
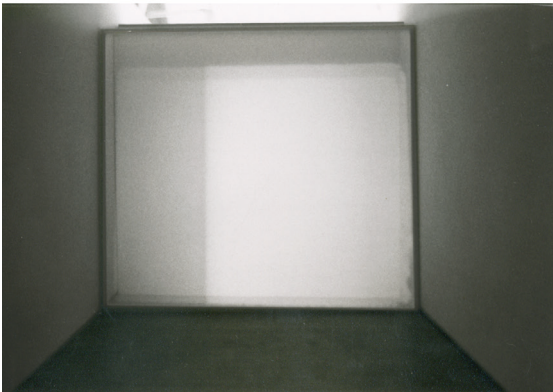
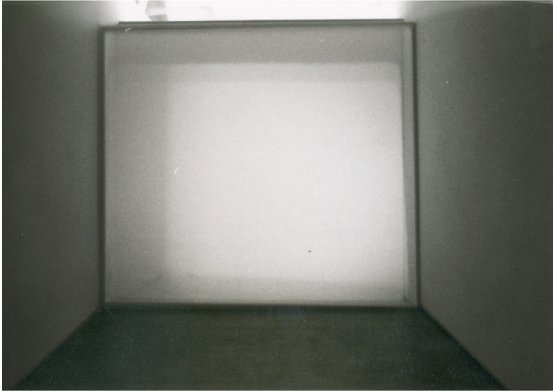
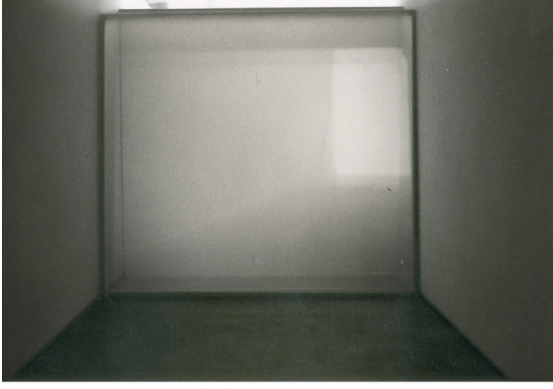

Imatges d'espai, 1994

Instal·lació, projecció de film 16 mm

Mesures variables

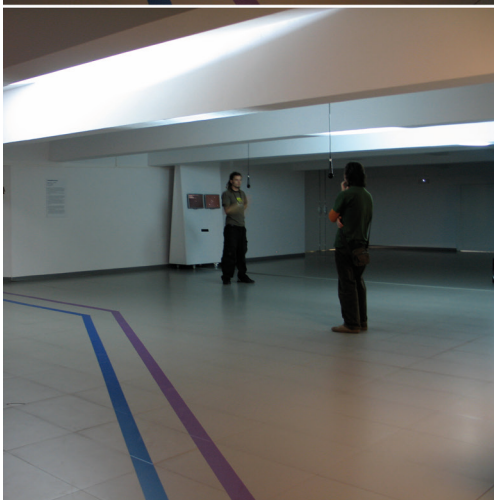

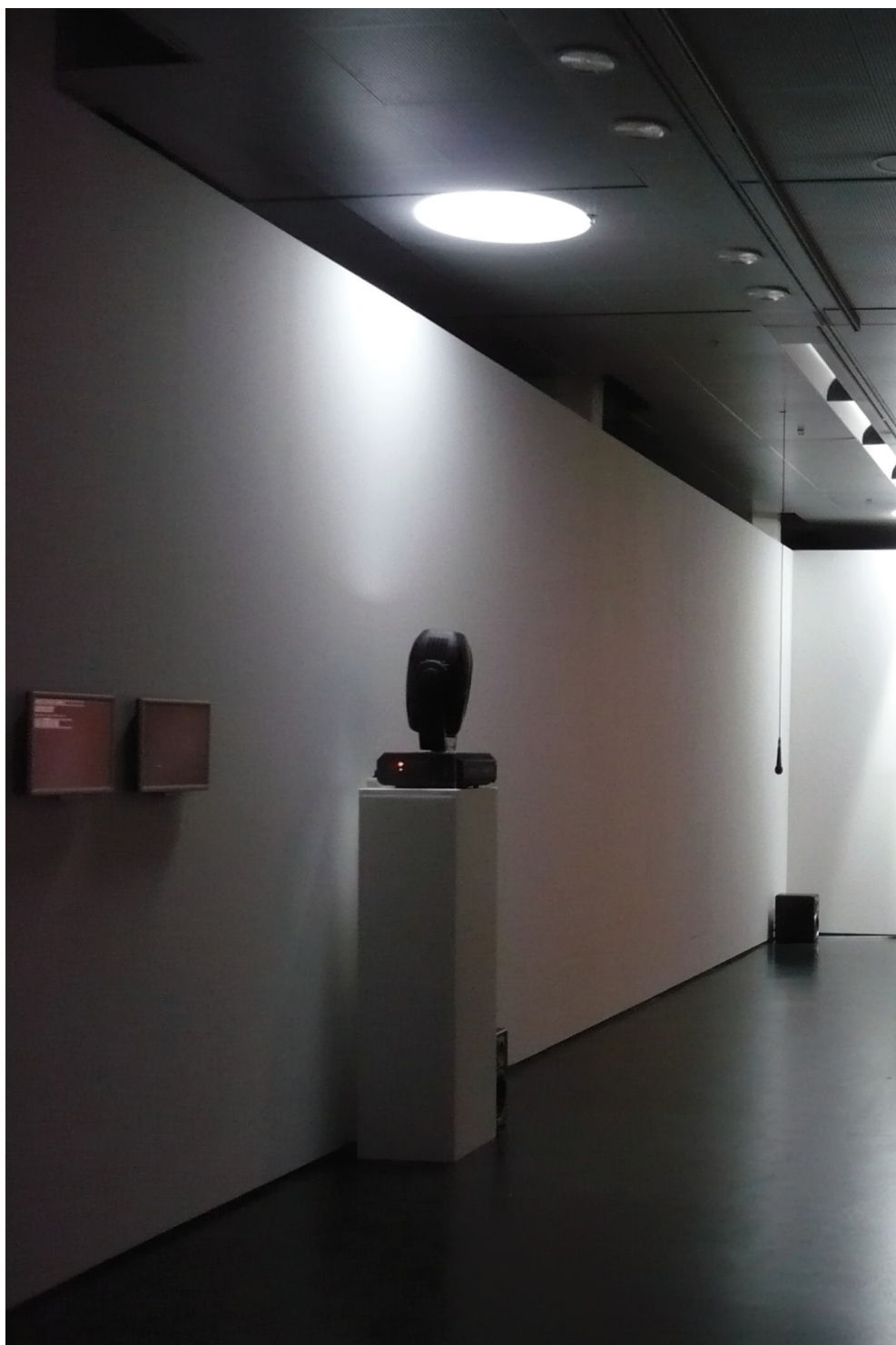

Batterie-Cinéma, 2002
Cercle de Belles Arts, Madrid
Instal·lació interactiva
Mesures variables

Modulador de llum 3.0, 2008
LABoral Centre d'Art i Creació Industrial
Instal·lació interactiva
Mesures variables

Modulador de llum 3.0, 2009
Zentrum für Kunst und Medientechnologie, Karlsruhe
Instal·lació interactiva
Mesures variables

Imposture's Game, 2011
Université Paris 8
Joc interactiu / performance
Mesures variables

Roomba, 2013

Espace Brasseurs, Lieja-Bèlgica

Instal·lació: aspirador robòtic en

moviment amb càmera IP i

projecció de vídeo

Mesures variables

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

EDITORIAL